

Dit notitieboek is van

ANNETJE OTTOW

Elke dag in je tuin

Notitieboek voor
meer biodiversiteit en
duurzaamheid

ALLE MAANDEN VAN HET JAAR

Januari	13
Februari	27
Maart	43
April	57
Mei	71
Juni	87
Juli	101
Augustus	117
September	135
Oktober	149
November	163
December	179

Vier seizoenen in je tuin

Lente	41
Zomer	85
Herfst	133
Winter	177

Ga lekker je tuin in!

Dit notitieboek is een aanmoediging om elke dag even je tuin in te gaan. Wat zie je allemaal groeien en welke insecten en kleine dieren bezoeken je tuin? Door rustig te observeren zie je dingen die je wellicht anders niet zouden opvallen. Een kikker die uit het gras springt, de eerste libelle die je tuin bezoekt of een wilde bloem die je nog niet eerder had gespot. Dit is elke dag de moeite.

Vroeg in de ochtend een wandelingetje of even zitten op je balkon en genieten van de eerste zonnestralen. Groen doet je goed en maakt dat je de dag rustiger begint. Zelf kan ik altijd heel blij worden als ik de natuur zie opbloeien in mijn tuin.

Omdat ik de natuur in mijn tuin meer z'n gang heb laten gaan, krijg ik er extra veel voor terug. Stap-voor-stap hebben we onze tuin laten verwilderen en inheemse soorten aangeplant. De tuin heeft in de loop der jaren een totale metamorfose ondergaan. Hiervan heb ik de afgelopen jaren verslag gedaan via mijn Instagramaccount @annetjestuin en in mijn boek *Natuur in je tuin*.

Als je zelf aan de slag gaat om de natuur in je tuin meer ruimte te geven, kun je de vorderingen in dit tuindagboek bijhouden. Er valt zoveel te beleven, observeren, ruiken, proeven in je tuin... Alleen al door te observeren leer je de natuur meer te waarderen. Wist je dat er zoiets als 'natuurblindheid' bestaat? Natuur wordt zó als vanzelfsprekend beschouwt, dat we er niet zuinig genoeg op zijn.

Door in je tuin oog te hebben voor het leven dat er is, ga je er niet alleen meer van genieten, maar zul je ook de natuur een boost willen geven.

Zelfs in de keuken kun je plezier van je tuin hebben. Voor mij is het een sport elke dag iets eetbaars uit de tuin te plukken. Dat kunnen kruiden zijn, eetbare bloemen, een aardbei of wat sla. Eten uit eigen tuin, hoe simpel ook, geeft veel voldoening en het is nog gezond ook. In dit notitieboek verzamelde ik tips waar je gedurende het jaar mee aan de slag kunt gaan. Schrijf er vooral je eigen recepten bij.

Het notitieboek is ingedeeld per seizoen en per maand. Het idee is, dat je er mee begint wanneer je maar wilt: de beleving van je tuin is niet aan tijd gebonden. Je kunt elke dag schrijven, elke maand, we hebben het boek met opzet zo leeg mogelijk gelaten zodat je je eigen gang kunt gaan. Net zoals je de natuur in je tuin wat meer z'n gang moet laten gaan. Elke seizoen heeft zo zijn eigen charmes en er zijn altijd andere dingen te beleven. Of de natuur nu ontwaakt of tot rust komt, er is altijd wel iets bijzonders waar je oog op valt. Door naar je tuin te kijken, leer je de natuur meer te waarderen.

Veel plezier in je tuin!

Annetje

PS: Overall waar 'tuin' staat, kun je natuurlijk ook 'balkon' lezen. Ook op je balkon valt zoveel te beleven en kun je de natuur helpen. Door het kiezen van de juiste planten in potten komen de wilde bijen en vlinders en ook vogels naar je balkon. Ook een geveltuin heeft al heel veel toegevoegde waarde als je daar verschillende planten een plekje geeft. Je zult zien dat het aanstekelijk werkt en je burens je voorbeeld gaan volgen.

JANUARI

In januari lijkt de tuin altijd in ruststand maar er gebeurt natuurlijk altijd wel wat. Er zijn best veel vogels uit het zuiden die hier komen overwinteren en die je met een beetje geluk in je eigen tuin kunt spotten. Ook komen de eerste sneeuwklokjes boven piepen en misschien heb je wel een toverhazelaar in je tuin staan die al heel vroeg staat te schitteren.

Ook is dit de maand om plannen te maken voor je tuin dit jaar: wat zou je willen veranderen of toevoegen? Heb je al voldoende inheemse planten of kun je meer stenen eruit en meer groen erin doen? Een beetje mijmeren bij al het moois dat het nieuwe tuinjaar jou te bieden heeft. Schrijf het allemaal op in dit notitieboek, dan vergeet je het niet.

Vogels spotten

In januari vindt jaarlijks de vogeltelling plaats. Welke vogels kun jij in je tuin of vanaf je balkon spotten? Gedurende het hele jaar probeer ik zoveel mogelijk vogels te ontdekken. Soms hoor ik opeens een nieuw geluid en probeer ik de soort te achterhalen via de app Merlin. Mijn favoriete vogels zijn: het goudhaantje, het zwartkopje, de gekraagde roodstaart en de staartmees.

Wist je dat het goudhaantje de kleinste vogel van Europa is? Juist in januari heb je een grote kans dat hij jouw tuin of balkon aandoet.

De eerste sneeuwkllokjes

De eerste sneeuwkllokjes luiden voor mij het nieuwe jaar in. Ze geven kleur aan de winter en sprankelen hoop uit voor het nieuwe jaar.

Nestkasjes ophangen

Januari is een goede maand om nieuwe nestkastjes op te hangen of de oude schoon te maken. Hang ze op een beschutte plek met een goede aanvliegroute, waar verder geen andere dieren of beesten bij kunnen. Ook niet vol in de zon, maar gericht op het noorden of westen.

Moesbak

Een (kleine) moesbak is een bak waarin je verschillende kruiden en groenten kunt kweken. Je kunt ze kant-en-klaar kopen, of maak er zelf een van een paar (oude) planken. In het vroege voorjaar zaai je sla en radijsjes in; kruiden zijn het hele jaar een goed idee.

Dode takken of oude stronken hebben een grote ecologische waarde in je tuin. Laat dood hout liggen of verzamel wat takken in het bos en leg deze in je tuin. Dood hout trekt nieuw leven aan: insecten vinden er een verstopplek. In onze dode boom die we hebben laten staan, kwam al snel een jonge specht op bezoek.

Biodiversiteitscan

Het is leuk en leerzaam de inheemse, wilde planten die in je tuin staan bij te houden. Je zult versteld staan wat je aantreft. In mijn boek *Natuur in je tuin* heb ik een lijst opgenomen van alle wilde planten die ik in één jaar heb aangetroffen. Zulke lijsten kun je natuurlijk ook maken van alle vogels en insecten.

FEBRUARI

In februari kan het nog best guur en koud zijn. Weer om je zakjes zaden of je zadenkussen te bekijken en bij te bestellen. Ook kun je meedoen aan een zadenruildoos, via Instagram bijvoorbeeld. Het is altijd leuk te zien welke verrassingen je in de brievenbus krijgt.

Als je in het najaar bloembollen in je tuin hebt gepoot, komen er mogelijk al de eerste krokussen op en krijgt de grauwe tuin wat kleur. Ook heb je misschien zin om een frisse neus te halen en wat klusjes in je tuin te doen. Tegels wippen of een regenton plaatsen?

Als je een tuin wilt die beter bestand is tegen de veranderende weersomstandigheden, is het goed je tuin hierop in te richten. In deze klimaatuin kun je meer water opvangen, zijn er minder stenen, kies je voor planten die goed tegen de droogte kunnen of juist wel grote hoeveelheden water aankunnen. Mooi om hiermee aan de slag te gaan!

Besparen van water

Het voorjaar wordt in Nederland en België steeds droger. Kies je voor meer groen in de tuin, dan zal je tuin meer vocht vasthouden en minder water nodig hebben. Een tuin op het zuiden vraagt om zon-minnende planten die tegen droogte kunnen. Veel mediterrane kruiden als rozemarijn, lavendel en tijm zullen aarden op je warme terras of balkon. Ook een wilde roos zal het goed doen. Deze planten hebben geen extra water nodig.

Hoeveel liter water kun jij opvangen?

Plaats een regenton

Plannen is vooruitzien! Koppel waar het kan de regenpijp af en plaats een regenton. Vang water op in gieters, emmers en een teil. Je zult het hard nodig hebben voor nieuwe aanplant, je potplanten of je moestuin(tje). Door het regenwater op te vangen, besparen we samen heel veel kostbaar (en steeds schaarser wordend) kraanwater. Alleen als het heel hard gaat vriezen, maak ik de regenton leeg. In de meeste jaren is dit helemaal niet nodig.

Tegels wippen

Bekijk je tuin of stoep nog eens goed. Er is vast wel plaats om een kruidentuintje of geveltuin aan te leggen. Haal het zand onder de tegels vandaan en vervang dit door goede (biologische) tuinaarde. De tegels kun je in sommige gemeenten gratis laten ophalen.